



**BügelHajema**

Ruimte voor de leefomgeving

# **Ecologische inventarisatie Zonnepark Emmer-Compascuum**

Opdrachtgever: Mensen Projectontwikkeling BV

projectnummer: 095.64.51.00.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie Zonnepark Emmer-Compascuum

Datum: 01-05-2019

## **Inleiding**

### **KADER**

De initiatiefnemer is voornemens om een zonnepark van circa 4,5 hectare aan te leggen op een agrarisch perceel ter hoogte van Verlengde Scholtenskanaal OZ 9 te Emmer-Compascuum.

Om de uitvoerbaarheid van het project te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)<sup>1</sup> of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.

Naast het raadplegen van bronnen is het projectgebied ten behoeve van de inventarisatie op 18 april 2019 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren half bewolkt, droog, circa 21 °C en windstil.

### **PROJECTGEBIED**

Het projectgebied betreft een akker in het westen van Emmer-Compascuum. Het projectgebied ligt ten oosten van het Verlengde Scholtenskanaal OZ. Aan de noordwestzijde wordt het projectgebied begrensd door het aangrenzende agrarisch bedrijf en ten noorden door een watergang en een bedrijventerrein. In het oosten grenst het gebied aan hetzelfde bedrijventerrein. In het zuiden ligt een brede watergang. In beide watergangen grenzend aan het projectgebied staat water. Opgaande bebouwing en bebouwing ontbreken binnen het projectgebied.

De ontwikkeling bestaat uit de plaatsing van zonnepanelen op het perceel. Er is nog geen ontwerp voor het zonnepark, maar het is al wel duidelijk dat het westelijk deel langs de doorgaande weg niet gebruikt zal worden voor de plaatsing van zonnepanelen. De watergangen naast het perceel blijven bij de ontwikkeling behouden.

<sup>1</sup> De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

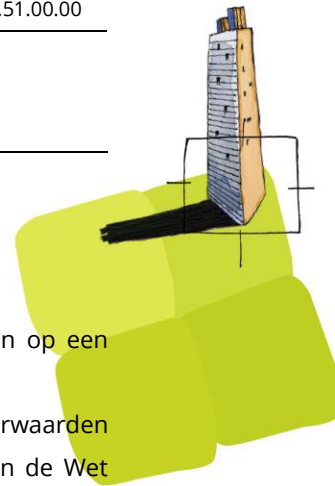




Foto 1 en 2. Impressie van het projectgebied met links het gebied gezien vanaf de westzijde richting het oosten en rechts vanaf de oostzijde richting het westen (18 april 2019)

### Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatstgenoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

### INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna (NDF<sup>2</sup>) via Quickscanhulp.nl<sup>3</sup> (© NDF - quickscanhulp.nl 25-04-2019 09:29:25) blijkt dat binnen een straal van een km rond het projectgebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft zoogdieren, vogels met jaarrond beschermde nesten en de groene glazenmaker, een libellensoort.

---

<sup>2</sup> Nationale Databank Flora en Fauna (NDF). De NDF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

<sup>3</sup> Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het projectgebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten zijn gedaan in relatie tot het projectgebied. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.



Op basis van het veldbezoek blijkt dat de akker een beperkte natuurwaarde heeft. De akker was ten tijde van het veldbezoek voor een deel geploegd. Op de akker groeien algemene akkerplanten als vogelmuur, bosveldkers en paardenbloem. De oever van de zuidelijke watergang is redelijk steil en begroeid met gras. In het water groeit onder andere riet en pijlkruid. De noordelijke watergang heeft een flauwe oever en in het water groeit mannagras en riet.

In het projectgebied is geen opgaande beplanting aanwezig. Net buiten het projectgebied staat een bomenrij langs de watergang ten zuiden van het projectgebied. Lang de oostgrens staan enkele coniferenhagen.

De aangetroffen soorten op de akker duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen. Deze zijn gezien het zeer intensieve gebruik en de voedselrijkdom ook niet in het projectgebied te verwachten.

Nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen. Het projectgebied kan een onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd of roek. In de omgeving is echter hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Op de akker kunnen akkervogels zoals Kievit tot broeden komen, in opgaande beplanting langs het projectgebied algemene vogelsoorten zoals heggemus en merel.

Door het ontbreken van bebouwing en opgaande beplanting in het projectgebied kunnen vleermuisverblijfplaatsen uitgesloten worden. Het is niet uitgesloten dat er in de bomen langs de zuidelijke watergang verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn. Deze bomenrij kan mogelijk ook onderdeel vormen van een doorgaande vliegroute. De ontwikkeling heeft echter geen betrekking op deze bomen. Het projectgebied zelf is door het ontbreken van beschutting weinig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De zuidelijke watergang is in potentie geschikt als foerageergebied en vliegroute voor meer- of watervleermuis.

Het projectgebied biedt geschikt leefgebied aan een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals haas, veldmuis en konijn (Quickscanhulp.nl). Voor de te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de directe omgeving van het projectgebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde zoogdiersoort eekhoorn bekend (Quickscanhulp.nl). In het plangebied ontbreekt voor deze soort geschikt leefgebied vanwege het ontbreken van opgaande beplanting. Ook voor andere niet-vrijgestelde soorten ontbreekt geschikt leefgebied.

De noordelijke en zuidelijke watergangen vormen geschikt voorplantingsbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker (Quickscan-



hulp.nl). De oevers vormen ook potentieel landbiotoop voor deze soorten. Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Niet-vrijgestelde amfibieën zijn niet bekend uit de directe omgeving. In de ruime omgeving (1-5 km) komen alpenwatersalamander en kamsalamander voor. Door het ontbreken van geschikt leefgebied worden deze niet in het projectgebied verwacht. De aanwezigheid van de eveneens uit de wijdere omgeving (1-5 km) bekende poelkikker (Quickscanhulp.nl) kan echter niet op voorhand worden uitgesloten. De watergangen ten noorden en zuiden van het projectgebied vormen geschikt voortplantingswater voor deze soort en de oevers van deze watergangen vormen geschikt landbiotoop. Poelkikkers overwinteren normaal gesproken binnen 100 m van het voortplantingswater, bijvoorbeeld in muizenholletjes (BIJ12, 2017<sup>4</sup>) en kunnen daardoor ook in de akker overwinteren.

Uit de directe omgeving is het voorkomen van groene glazenmaker bekend. Deze soort is gebonden aan wateren met krabbenscheer. De watergangen aan de noord- en zuidzijde van het projectgebied kunnen geschikt biotoop vormen voor krabbenscheer en daardoor ook voor groene glazenmaker. In 2013 is groene glazenmaker in de zuidelijke watergang waargenomen (Dutmer, 2014<sup>5</sup>).

Geschikt leefgebied voor (uit de omgeving bekende) beschermde soorten uit de soortgroepen reptielen en vissen is gezien de inrichting, het intensieve landbouwgebruik niet aanwezig in het projectgebied.

#### TOETSING

Bij uitvoering van het project verandert het foerageergebied voor buizerd en roek en wordt mogelijk minder geschikt. Het projectgebied vormt hooguit een zeer klein onderdeel van het foerageergebied van buizerd en roek. Bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief en deels ook hoogwaardiger foerageergebied aanwezig voor deze soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van grondbroedende vogels of vogels in de directe omgeving van het projectgebied kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

---

<sup>4</sup> BIJ12, 2017. Kennisdocument poelkikker *Rana lessonae*, versie 1.0.

<sup>5</sup> Dutmer, S.G., 2014. Groene glazenmaker en Krabbenscheer in de gemeente Emmen, 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014. Deel: Waterschap Hunze en Aas. Stichting Platform Berend Botje



De akker in het projectgebied heeft gezien de huidige inrichting en het intensieve gebruik beperkte waarde voor foeragerende vlermuizen. De meer waardevolle watergangen, oevers en de opgaande beplanting om het projectgebied blijven bij de ontwikkeling behouden. In de omgeving van het projectgebied is bovendien in ruime mate alternatief en deels ook hoogwaardiger foerageergebied voor deze soortgroep aanwezig. Negatieve effecten zijn dan ook niet aan de orde.

Een eventuele vliegroute van vlermuizen langs de watergang en opgaande beplanting aan de zuidzijde van het projectgebied wordt niet aangetast als gevolg van de ontwikkeling.

Potentieel voortplantingswater van poelkikker blijft behouden bij uitvoering van het project. De aanleg van het zonnepark kan echter wel een negatief effect hebben op individuen van poelkikker indien de werkzaamheden tijdens de overwinteringsperiode plaatsvinden (van half oktober tot half april; Bij12, 2017). Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door het zonnepark aan te leggen buiten de kwetsbare overwinteringsperiode. Als alternatief kan voor de overwinteringsperiode een amfibieenscherm worden aangebracht om te voorkomen dat poelkikkers in de akker gaan overwinteren. In de directe omgeving van het projectgebied is namelijk ruim voldoende alternatief en deels hoogwaardiger overwinteringsbiotoop voor poelkikker aanwezig.

De oevers en watergangen blijven behouden, waardoor er geen negatieve effecten zullen optreden op groene glazenmaker. De ontwikkeling van een zonnepark kan zelfs een positief effect hebben als bij de inrichting van het terrein rekening wordt gehouden met ontwikkeling van landbiotoop voor deze soort, door bijvoorbeeld ruimte te geven aan ontwikkeling van ruigtekruidenvegetaties en het verflauwen van oevers.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen tot slot verblijfplaatsen van enkele vrijgestelde beschermde amfibieën- en zoogdiersoorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De aanwezige beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

### **Gebiedsbescherming**

Voor onderhavig projectgebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

#### **WET NATUURBESCHERMING**

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten



op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

#### NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.

#### INVENTARISATIE

Het projectgebied ligt niet in of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het meest nabijgelegen gebied beschermd middels de Wnb betreft het Natura 2000-gebied Bargerveen dat op een afstand van ruim 11 km ten zuiden van het projectgebied ligt.

Het meest nabijgelegen NNN-gebied ligt op circa 500 m ten zuidoosten van het projectgebied.

#### TOETSING

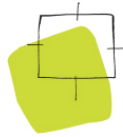
Gezien de ligging van het projectgebied ten opzichte van beschermde gebieden en de aard van het plan, kunnen negatieve effecten op in het kader van de Wnb en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid beschermde natuurgebieden op voorhand worden uitgesloten.

#### **Conclusie**

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

In verband met de soortbescherming van de Wnb is het nodig om bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van (grondbroedende) vogels en de kwetsbare overwinteringsperiode van poelkikker (half oktober – half april). Indien de werkzaamheden niet buiten de kwetsbare overwinteringsperiode van poelkikker kunnen worden uitgevoerd, kan als alternatief vóór de overwinteringsperiode van poelkikker een amfibieënscherp om de akker aangebracht worden. Een ontheffing van de Wnb is in onder die voorwaarden niet nodig.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedenbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhou-



Ruimte voor de leefomgeving

dingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze ontwikkeling is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. De ontwikkeling is daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.